

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani (I. Barbacaru)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (A. Minciuna, V. Negru, E. Palanciuc)

DECIZIE

24 aprilie 2024

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența:

Președinte, judecător
judecători

Stela Procopciuc
Diana Stănilă
Ion Malanciuc

examinând recursurile declarate de către Autoritatea Națională de Integritate și Ghimp Dumitru, reprezentat de avocatul Corceac Sorin,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Ghimp Dumitru împotriva Autorității Naționale de Integritate, persoane terțe Oficiul Teritorial Centru al Cancelariei de Stat și Primarul s. Colonița, Angela Zaporojan, cu privire la anularea actului administrativ,

împotriva deciziei din 01 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 01 noiembrie 2019, Ghimp Dumitru a înaintat acțiune împotriva Autorității Naționale de Integritate, persoane terțe Oficiul Teritorial Centru al Cancelariei de Stat și Primarul s. Colonița –Angela Zaporojan privind anularea actului de constatare nr. 94/10 din 20 septembrie 2019, ca fiind ilegal.

În motivarea acțiunii, reclamantul a invocat că, prin actul de constatare nr. 94/10 din 20 septembrie 2019 emis de către Autoritatea Națională de Integritate, s-a constatat că, Dumitru Ghimp, consilier local al s. Colonița, mun. Chișinău, nu a informat Autoritatea Națională de Integritate despre conflictul de interese real și nu l-a soluționat prin abținere, prin ce a admis consumarea conflictului de interese când a participat prin vot la includerea pe ordinea de zi și l-a adoptarea deciziei în cadrul Consiliului local al s. Colonița, mun. Chișinău, decizie în privința persoanei apropiate – sora-sa, Mariana Barburoș. Din data rămânerii definitive a actului de constatare ori din data rămânerii definitive a hotărârii judecătorești prin care se confirmă existența conflictului de interese se sesizează Comisia Electorală Centrală în vederea încetării înainte de termen și ridicării mandatului de consilier local din s. Colonița, mun. Chișinău al lui Dumitru Ghimp. Decăderea lui Dumitru Ghimp din dreptul de a exercita funcții publice și funcții de demnitate publică, inclusiv funcția (mandat) de consilier, pe o perioadă de 3 ani, din data rămânerii definitive a actului de constatare ori din data rămânerii definitive și irevocabile a hotărârii judecătorești prin care se confirmă existența conflictului de interese. Înscrierea lui Dumitru Ghimp, după încetarea înainte de termen a mandatului

de consilier local al s. Colonița, mun. Chișinău sau din data rămânerii definitive a actului de constatare ori din data rămânerii definitive și irevocabile a hotărârii judecătorești prin care se confirmă existența conflictului de interese, în Registrul de stat al persoanelor care au interdicție de a ocupa o funcție publică sau de demnitate publică (f.d.148-152, dos. administrativ).

A indicat că, la caz, conflictul privește faptul participării lui Ghimp Dumitru la includerea pe ordinea de zi a ședinței Consiliului local Colonița și votarea deciziei Consiliului s. Colonița nr.8/1 din 24 noiembrie 2017 cu privire la cererea prealabilă repetată a Marianeii Barbuș și Dării Lilian privind anularea deciziei nr.7/10 din 18 noiembrie 2016 și anume că Mariana Barbuș este sora lui Ghimp Dumitru. Iar conform procesului-verbal nr.8 din 24 noiembrie 2017 și decizia Consiliului s. Colonița nr.8/1 din 24 noiembrie 2017 se observă că, prin decizie s-a admis cererea prealabilă repetată a Marianeii Barbuș și a lui Dării Lilian din 21 noiembrie 2017 privind anularea deciziei Consiliului s. Colonița nr.7/10 din 18 noiembrie 2016, și s-a abrogat decizia nominalizată.

A menționat reclamantul că, esența problemei a apărut din nedorința Primarului s. Colonița, Angela Zaporojan, de a executa un act judecătoresc irevocabil prin care s-a decis obligarea primarului s. Colonița la încheierea contractului de vânzare-cumpărare a terenului cu nr. cadastral XXXXX, cu suprafața de 5,1116 ha, aferent construcției private aflate pe acel teren deținut de Mariana Barbuș și Lilian Dării (decizia Curții de Apel Chișinău nr. 3a-1006/14 din 22.10.2014).

A remarcat reclamantul că, pentru neexecutarea actului judecătoresc sus indicat, anterior primarul s. Colonița a promovat aprobarea deciziei Consiliului s. Colonița nr.7/10 din 18 noiembrie 2016 prin care, contrar deciziei Curții de Apel Chișinău nr. 3a-1006/14 din 22 octombrie 2014, Consiliul s. Colonița în mod abuziv și ilegal a modificat în sensul micșorării suprafața terenului cod cadastral XXXXX, prin aprobarea unui nou plan geometric. Or, prin decizia Consiliului s. Colonița nr.8/1 din 24.11.2017, participarea la aprobarea căreia este încriminată lui Dumitru Ghimp, de facto s-a anulat un abuz administrativ și o ilegalitate, demonstrată ulterior.

A declarat că, decizia la care a participat și a votat Dumitru Ghimp nr.8/1 din 24 noiembrie 2017 a abrogat decizia nr.7/10 din 18.11.2016, o decizie care la momentul respectiv era contestată în instanța de judecată ca fiind ilegală. Iar caracterul ilegal al actului administrativ abrogat inclusiv cu votul lui Dumitru Ghimp se confirmă prin următoarele acte judecătorești:

- a) hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Ciocana) nr.3-8/2017, 3-21/2017 din 22.12.2017 (adoptată peste 28 zile) prin care s-a anulat decizia nr.7/10 din 18 noiembrie 2016 a Consiliului s. Colonița cu privire la modificarea planului geometric cu nr. cadastral XXXXX ca fiind emisă contrar legii. Iar hotărârea judecătorească în partea anulării deciziei nr.7/10 din 18 noiembrie 2016 nu s-a pus în executare urmare a abrogării acestei decizii de către pârâtul Consiliul s. Colonița benevol prin decizia nr.8/1 din 24 noiembrie 2017;

b) decizia Curții de Apel Chișinău nr.3a-1263/18 din 29 ianuarie 2019, hotărârea instanței de fond a fost menținută în partea anulării deciziei nr.7/10 din 18 noiembrie 2016;

c) încheierea Curții Supreme de Justiție nr.3ra-799/19 din 10 iulie 2019, s-au respins toate recursurile asupra deciziei Curții de Apel Chișinău ca fiind inadmisibile.

Astfel, a indicat reclamantul că, conform art. 10 alin. (1) al Legii privind statutul alesului local nr.768 din 02 februarie 2000, alesul local este dator să fie demn de

încrederea alegătorilor, să contribuie prin exemplu personal la consolidarea autorității administrației publice locale pe care o reprezintă, onorarea obligațiilor civice, asigurarea ordinii publice și la respectarea legislației.

Conform art. 16 alin. (1) Codul de procedură civilă, hotărârile, încheierile, ordonanțele și deciziile judecătorești definitive, precum și dispozițiile, cererile, delegațiile, citațiile, alte adresări legale ale instanței judecătorești, sânt obligatorii pentru toate autoritățile publice, asociațiile obștești, persoanele oficiale, organizațiile și persoanele fizice și se execută cu strictețe pe întreg teritoriul Republicii Moldova.

A declarat că, acțiunile lui Dumitru Ghimp, au urmărit în esență restabilirea ordinii și legalității juridice. În sensul executării deciziei Curții de Apel Chișinău 3a-1006/14 din 22 octombrie 2014, contracarare a abuzului administrativ exprimat prin decizia Consiliului s. Colonița nr.7/10 din 18 noiembrie 2016 (prin care vădit s-a încălcat actul judecătoresc menționat mai sus), evitarea prejudicierii coproprietarilor Mariana Barbuș și Lilian Darii, victime ale încălcării drepturilor și intereselor lor urmare a abuzului, îndreptat spre neexecutarea unei hotărâri definitive și irevocabile, prin participarea la includerea în ordinea de zi și votarea deciziei Consiliului s. Colonița nr.8/1 din 24 noiembrie 2017 de facto, Dumitru Ghimp a înlăptuit acțiuni, legalitatea cărora a fost confirmată ulterior prin alte hotărâri judecătorești definitive și irevocabile.

A afirmat reclamantul că, conform Actului de constatare nr.94/10 din 20 septembrie 2019 se atestă că, autorul sesizării cu privire la constatarea conflictului de interese la adoptarea deciziei Consiliului local Colonița nr.8/1 din 24 noiembrie 2017 a consilierului local Dumitru Ghimp care a votat „pro” atât la includerea pe ordinea de zi la consiliu a chestiunii ce o viza pe Mariana Barbuș care îi este soră, cât și la adoptarea deciziei la consiliu propriu zis, este primarul satului Colonița.

Conform procesului-verbal al ședinței Consiliului s. Colonița din 24 noiembrie 2017, se observă că, primarul Angela Zaporojan a menționat că, pentru a abroga decizia nr. 7/10 din 18 noiembrie 2016, Dumitru Ghimp nu poate vota, este conflict de interese, Mariana Barbuș este soră, iar în replica dată de Dumitru Ghimp acesta a menționat, că votează pentru Darii noiembrie.

A invocat reclamantul că, în acest context se impune a atrage atenția că, problema conflictului de interese legat de aprobarea deciziei Consiliului s. Colonița nr.8/1 din 24 noiembrie 2017 imputat în sesizarea Primarului s. Colonița, a fost deja obiect de studiu în cadrul examinării cauzei nr.3a-1263/18 la Curtea de Apel Chișinău, ridicată exclusiv în cadrul cererii de apel declarate de reprezentantul primarului.

A remarcat reclamantul că, alegațiile autorului sesizării Autorității Naționale de Integritate privitor la conflictul de interese (primarul s. Colonița Angela Zaporojan) care au fost preluate și puse la baza întocmirii actului de constatare sunt identice argumentelor care au fost obiect de examinare în instanțele judecătorești naționale, fiind respinse ca neîntemeiate, iar problema care face obiectul actului administrativ contestat în speță și anume Actul de constatare nr.94/10 din 20 septembrie 2019 al Autorității Naționale de Integritate (inspector de integritate Ion Crețu) de facto este eliminată prin act judecătoresc irevocabil, motiv din care actul administrativ contestat în speță este lipsit de legalitate ab initio.

În acest sens, a afirmat reclamantul că, la caz urmează a se efectua o paralelă a situației în speță cu principiul res iudicata care este generat și impus de principiul securității raporturilor juridice, principiu indispensabil art.6 al Convenției Europene a Drepturilor Omului. Or, efectul pozitiv al puterii lucrului judecat se manifestă ca prezumție, mijloc de probă de natură să demonstreze ceva în legătură cu raporturile

derulate, fără posibilitatea de a se statua diferit. Iar această reglementare a puterii de lucru judecat în forma prezumției vine să asigure, din nevoia de ordine și stabilitate juridică, evitarea contrazicerilor între considerentele hotărârilor judecătorești. Prezumpția ușurează sarcina probațiunii, aducând în fața instanței constatări ale unor raporturi juridice făcute cu ocazia judecății anterioare și care nu pot fi ignorate.

A menționat reclamantul că, actul administrativ contestat și anume actul de constatare și decizia Autorității Naționale de Integritate nr.94/10 din 20 septembrie 2019 urmează a fi trecută prin filtrul Triplului test de proporționalitate. Or, conform art. 29 Cod administrativ, orice măsură întreprinsă de autoritățile publice prin care se afectează drepturile sau libertățile prevăzute de lege trebuie să corespundă principiului proporționalității. O măsură întreprinsă de autoritățile publice este proporțională dacă: a) este potrivită pentru atingerea scopului urmărit în temeiul împuternicirii atribuite prin lege; b) este necesară pentru atingerea scopului; c) este rezonabilă. Măsura întreprinsă de autoritățile publice este una rezonabilă dacă ingerința produsă prin ea nu este disproporțională în raport cu scopul urmărit.

Prin încheierea din 30 noiembrie 2020 Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, a fost atrasă în proces în calitate de persoană terță, Primarul s. Colonița, Angela Zaporojan (f.d.124-124 verso, vol.I).

Prin hotărârea din 17 februarie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, acțiunea înaintată de Ghimp Dumitru împotriva Autorității Naționale de Integritate, persoană terță, Primarul s. Colonița, Angela Zaporojan, a fost respinsă ca neîntemeiată

La data de 04 martie 2022, Dumitru Ghimp, a declarat apel nemotivat, iar la data de 18 aprilie 2022, apel motivat împotriva hotărârii din 17 februarie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, solicitând casarea hotărârii, cu emiterea unei noi decizii privind admiterea acțiunii.

Prin decizia din 01 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău, a fost casată integral hotărârea din 17 februarie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani și emisă o decizie nouă prin care s-a admis parțial acțiunea înaintată de către Ghimp Dumitru împotriva Autorității Naționale de Integritate, privind anularea actului administrativ individual defavorabil.

S-a anulat pct. pct. 2, 3 și 4 din actul de constatare nr. 94/10 din 20 septembrie 2020, emis de către Autoritatea Națională de Integritate în privința lui Ghimp Dumitru.

În rest pretențiile au fost respinse, ca neîntemeiate.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a concluzionat că sancțiunile aplicate de inspectorul de integritate și decăderea lui Ghimp Dumitru din dreptul de a exercita funcții publice și funcții de demnitate publică, inclusiv funcția (mandat) de consilier, pe o perioadă de 3 (trei) ani de la data rămânerii definitive a actului de constatare ori din data rămânerii definitive și irevocabile a hotărârii judecătorești prin care se confirmă existența conflictului de interese, în mod evident aduc atingere drepturilor subiectului declarării, în special dreptului de a deține funcții publice. La aplicarea acestor sancțiuni, inspectorul de integritate era obligat să ia în considerare necesitatea aplicării și respectării principiului proporționalității, inclusiv, era obligat să-și motiveze soluția de aplicare a sancțiunilor, prin prisma scopului legii nr. 133/2016.

A invocat instanța de apel că, norma art. 23 alin. (3)-(4¹) din Legea nr. 133/2016, prevede că, fapta subiectului declarării în privința căruia s-a constatat starea de incompatibilitate nesoluționată în termenul legal constituie temei pentru tragere la răspundere disciplinară, contravențională și/sau, după caz, pentru încetarea mandatului, a raporturilor de muncă ori de serviciu ale acestuia. Astfel, Autoritatea Națională de

Integritate, conducându-se de principiul proporționalității, urma să-și motiveze aplicarea sancțiunii de încetare a raporturilor de muncă ori de serviciu ale subiectului declarării.

Subsecvent, din analiza actului de constatare întocmit în privința lui Ghimp Dumitru, nu rezultă că inspectorul de integritate ar fi examinat cel puțin situația prin prisma analizei principiului proporționalității, atunci când a dispus aplicarea sancțiunilor pentru încălcarea regimului juridic al conflictului de interese.

Or, analizând practica decizională a autorității publice intimat Curtea de Apel Chișinău a reiterat, că din analiza mai multor acte de constatare emise de Inspectoratul Național de Integritate, rezultă că, inspectorii de integritate nu întotdeauna au aplicat sancțiuni precum decăderea persoanei din exercitarea unei funcții și înscrierea acesteia în Registrul de stat al persoanelor care au interdicție de a ocupa o funcție publică de demnitate publică, motivându-și soluțiile prin faptul că, subiectul controlului este la prima verificare pe aspectul regimului juridic al conflictelor de interese.

Prin urmare, aceste circumstanțe odată în plus denotă, că actul de constatare emis în privința lui Ghimp Dumitru, în partea pct. 2), 3) și 4), este unul ilegal și contrar dispozițiilor art. 29 din Codul administrativ, așa cum, inspectorul de integritate nu a motivat în nici un mod proporționalitatea sancțiunilor aplicate în raport cu preținsele încălcări admise de apelantă/reclamantă.

A menționat instanța de apel că, actul de constatare nr.94/10 din 20 septembrie 2019, contestat în partea pct. 2), 3) și 4) contravine și prevederilor art. 137 alin. (4) din Codul administrativ, dacă într-un caz autoritatea publică și-a exercitat dreptul discreționar într-un anumit mod, atunci în cazuri similare ea este obligată să își exercite dreptul discreționar în același mod. Or, din analiza actului de constatare contestat de Ghimp Dumitru, nu rezultă că inspectorul de integritate ar fi justificat suficient necesitatea aplicării sancțiunilor prevăzute de Legea nr. 133/2016.

Astfel, Completul de judecată a conchis că, în prezenta cauză sunt întrunite temeiurile de ilegalitate a actului de constatare al Autorității Naționale de Integritate nr. nr.94/10 din 20 septembrie 2019 în partea menționată și astfel, s-a constatat că susținerile lui Ghimp Dumitru, în cererea de apel, constituie temei de admitere a apelului, deoarece acestea se combat cu cele invocate mai sus și se axează asupra circumstanțelor, care au fost constatate și elucidate pe deplin de către instanța de apel, având la bază cumulul de probe, apreciate cu respectarea normelor de drept procedural și susținute de normele de drept material.

Drept urmare, instanța de apel a apreciat ca fiind neîntemeiat argumentul Autorității Naționale de Integritate precum că, actul de constatare nr.94/10 din 20 septembrie 2019, este unul emis în conformitate cu normele legale. Or, art. 93 din Codul administrativ, stabilește că fiecare participant probează faptele pe care își întemeiază pretenția. Prin derogare de la prevederile alin. (1), fiecare participant probează faptele atribuite exclusiv sferei sale.

Prin urmare, Completul specializat al instanței de apel a relatat că, prima instanță nu a supus unei analize minuțioase și nu a verificat circumstanțele menționate, care, însă, necesitau a fi examinate, prin prisma cadrului legal aplicabil la caz, întru clarificarea tuturor aspectelor importante pentru soluționarea cazului dat. Iar astfel, se constată că concluziile instanței de fond sunt greșite, iar soluția adoptată- neîntemeiată, reieșind din interpretarea eronată a situației de fapt cât și a prevederilor legii.

La 16 martie 2023, Autoritatea Națională de Integritate a Republicii Moldova a depus recurs nemotivat, ulterior la 11 august 2023 a depus recurs motivat împotriva deciziei din 01 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului,

casarea parțială a deciziei contestate în partea admiterii acțiunii, și pronunțarea unei hotărâri noi în această parte de respingere a acțiunii.

În motivarea recursului, a manifestat dezacordul cu decizia instanței de apel, invocând că, consideră decizia menționată supra, ilegală și neîntemeiată pe motiv că instanța de apel nu a elucidat pe deplin toate temeiurile legale invocate cât și a aplicat eronat normele de drept material care vin în contradicție cu circumstanțele de fapt și de drept.

A invocat recurenta că, în cadrul controlului executat nu au fost identificate înscrisuri despre careva declarații adresate Autorității de către Ghimp Dumitru prin care acesta ar fi solicitat soluționarea unor conflicte de interese. Prin urmare, Ghimp Dumitru a admis consumarea conflictului de interese manifestat prin participarea și adoptarea deciziei nr. 8/1 din 24 noiembrie 2017 a consiliului local s. Colonița, mun. Chișinău.

Autoritatea Națională de Integritate a menționat și faptul că Ghimp Dumitru nu a respectat obligațiile imperative stabilite prin lege, cu referire la modul, timpul de declarare și soluționare a situațiilor de conflicte de interese reale în care se afla. Interesul public este afectat de cel personal, deja în cazul în care obiectivitatea deciziei poate fi pusă la îndoială din cauza legăturilor de rudenie, care pot crea situații de preferință.

A remarcat că potrivit art. 12 alin. (4) din Legea nr. 133 din 17 iunie 2016 privind declararea averii și intereselor personale, în cazul apariției unui conflict de interese real, subiectul declarării este obligat să informeze șeful ierarhic sau organul ierarhic superior imediat, dar nu mai târziu de 3 zile de la data constatării, despre conflictul de interese în care se află și să nu rezolve cererea/demersul, să nu emită actul administrativ, să nu încheie, direct sau prin intermediul unei persoane terțe, actul juridic, să nu ia sau să nu participe la luarea deciziei în exercitarea mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică până la soluționarea conflictului de interese, în caz contrar fiind pasibil de răspundere contravențională, conform art. 313² alin. (1) și (2) din Codul contravențional.

Prin urmare, răspunderea contravențională devine incidentă pentru „nedeclararea” și „nesoluționarea” conflictului de interese real existent, adică pentru inacțiunea subiectului. Or, pentru conflictul de interese consumat (acțiunea subiectului), interdicția intervine ca sancțiune de a mai exercita o funcție publică pe o perioadă de 3 ani de la data eliberării art. 23 alin. (6) din Legea privind declararea averii și a intereselor personale nr. 133 din 17 iunie 2016.

Prin urmare consideră recurentul că concluzia inspectorului de integritate reținută în actul de constatare nr. 94/10 din 10 septembrie 2019 privind încălcarea de către Ghimp Dumitru în calitate de consilier local al Consiliului s. Colonița, mun. Chișinău a regimului juridic al conflictului de interese, manifestat prin nedeclararea și nesoluționarea în termenul prevăzut de legislație a conflictelor de interese reale, participarea prin vot la includerea pe ordinea de zi și la adoptarea Deciziei în cadrul Consiliului s. Colonița, mun. Chișinău, a deciziei în privința persoanei apropiate (sora sa Barbuș Marina), a admis consumarea conflictelor de interese, motiv pentru care inspectorul de integritate corect i-a aplicat prin actul de constatare interdicția stabilită de art. 23 alin. (6) din Legea privind declararea averii și a intereselor personale nr. 133 din 17 iunie 2016. Or, obligațiile și responsabilitățile subiectului declarării, cu referire la regimul juridic al conflictelor de interese, sunt prevăzute expres de normele materiale ale Legii nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale.

Întru fortificarea poziției Autoritatea a reținut opinia Curții Constituționale nr. 143 din 16 decembrie 2029 care, la pct. 27 a opinat că, persoanele care exercită o activitate profesională trebuie să dea dovadă de o prudență mai mare în cadrul activității lor și este

de așteptat ca acestea să-și asume riscurile inerente activității lor. Totodată, la pct. 23 și pct. 25 din decizia indicată, Curtea a statuat că, pentru conflictul de interese consumat (acțiunea subiectului) interdicția intervine ca sancțiune de a mai exercita o funcție publică pe o perioadă de 3 ani de la data eliberării.

Astfel, subiectul declarării este obligat să declare și să soluționeze un conflict de interese real pentru a evita survenirea conflictului de interese consumat (în cazul acestor inacțiuni survenind răspunderea contravențională sau penală, după caz), iar în situația în care subiectul totuși prin acțiune admite conflictul de interese consumat, inspectorul de integritate aplică prin actul de constatare interdicția stabilită de articolul 23 alin. (6) din Legea privind declararea averii și intereselor personale.

În final, Autoritatea Națională de Integritate consideră decizia Curții de Apel Chișinău drept ilegală și neîntemeiată or, instanța de judecată nu a elucidat pe deplin toate temeiurile legale invocate cât și a aplicat eronat normele de drept material care vin în contradicție cu circumstanțele de fapt și de drept.

La 29 martie 2023, Ghimp Dumitru, reprezentat de avocatul Corceac Sorin, a depus recurs, completat ulterior, împotriva deciziei din 01 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea parțială a deciziei contestate în partea respingerii acțiunii, și pronunțarea unei hotărâri noi în această parte de admitere integrală a acțiunii.

În motivarea recursului, a manifestat dezacordul cu decizia instanței de apel, invocând că, consideră decizia menționată supra în partea pretențiilor respinse ca fiind nefondată și pasibilă de a fi casată în această parte pe motiv că instanța de apel nu a elucidat pe deplin toate temeiurile legale invocate cât și a aplicat eronat normele de drept material care vin în contradicție cu circumstanțele de fapt și de drept.

În contradictoriu cu decizia contestată a invocat recurentul că, nu s-a aflat în situație de conflict de interese, motiv pentru care urma a fi anulat și pct. 1 al actului administrativ contestat.

Recurentul, a menționat și faptul că în urma participării la votul deciziei nr. 8/1 din 24 noiembrie 2017 nu a avut un interes patrimonial sau nepatrimonial, și nici el, nici sora sa nu au dobândit vre-un drept sau bun prin decizia respectivă, aceasta fiind emisă cu respectarea principiilor generale de evitare a conflictelor de interese.

A remarcat că decizia nr.8/1 din 24 noiembrie 2017 este legală, fiind în vigoare până în prezent, aceasta fiind reținută de instanțele de judecată ca temei de emiteră a hotărârilor judecătorești aferente anulării deciziei nr. 7/10 din 18 noiembrie 2018.

Prin urmare consideră recurentul că instanța s-a limitat doar asupra constatării raportului de rudenie, a dreptului intimăteii de a examina cazul și la simplul fapt al participării la organul colegial la emiteră deciziei vizate, fără a stabili în ce anume constă interesul recurentului și dacă în urma votării pentru decizia indicată ar fi dobândit careva beneficii ținând cont că prin deciziile precedente ale autorității publice locale și prin hotărârile judecătorești, obiectul acestora deja era soluționat.

Or, existența relațiilor de rudenie nu este suficientă pentru a constata aflarea recurentului în situație de conflict de interese, deoarece nu s-a dovedit existența unui interes personal material sau nematerial al recurentului prin emiteră deciziei vizate și nici că relația de rudenie a influențat sau ar fi putut influența exercitarea imparțială și obiectivă a mandatului realizat de către recurent în condițiile în care decizia adoptată nu era una de dispoziție, ci de restabilire a situației preexistente, conform datelor din Registrul bunurilor imobile și hotărârile judecătorești irevocabile.

Conform art. XI alin. (1) și (3) din Legea pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) nr. 246 din 31 iulie 2023, prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, cu excepția art. IV, V pct.1–9 și 11–16 și art. VII, care vor intra în vigoare la 01 septembrie 2023.

Recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

Din sensul normei de drept enunțate, urmează că legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale, cu excepția temeiurilor în baza cărora se vor examina recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi. Respectiv, recursurile depuse de Autoritatea Națională de Integritate și Ghimp Dumitru, reprezentat de avocatul Corceac Sorin, au fost depuse până la data intrării în vigoare a Legii pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) nr. 246 din 31 iulie 2023, și vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

În conformitate cu art. 244 alin. (1) din Codul administrativ, hotărârile curții de apel ca instanță de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

Potrivit art. 245 alin. (1) din Codul administrativ (în vigoare la data depunerii recursului), recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție atestă că dispozitivul deciziei instanței de apel a fost pronunțat de către Curtea de Apel Chișinău la data de 01 martie 2023, și a fost notificat recurenților prin poșta electronică la data de 10 martie 2023 (f.d. 54, vol. II). Astfel, la data de 16 martie 2023, Autoritatea Națională de Integritate a Republicii Moldova a depus recurs nemotivat și la 29 martie 2023, Ghimp Dumitru, reprezentat de avocatul Corceac Sorin, a depus recurs, completat ulterior, împotriva deciziei din 01 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău.

Alineatul (2) al art. 245 din Codul administrativ (în vigoare la data depunerii recursului), prevedea că motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție atestă că copia hotărârii motivate a fost notificată recurenților la data de 19 iulie 2023 (f.d. 63, vol. II).

La data de 11 august 2023 Autoritatea Națională de Integritate, a depus recursul motivat împotriva deciziei din 01 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău (f.d.69-72, vol.II).

Astfel, recursurile declarate de Autoritatea Națională de Integritate și Ghimp Dumitru, reprezentat de avocatul Corceac Sorin, sunt depuse cu respectarea prevederilor art. 245 din Codul administrativ (în redacția legii în vigoare până la operarea modificărilor prin Legea nr.246 din 31 iulie 2023 (în vigoare din 01 septembrie 2023)).

La 11 august 2023, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa participanților la proces copia recursurilor depuse de Autoritatea Națională de Integritate și Ghimp Dumitru, reprezentat de avocatul Corceac Sorin, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței.

În conformitate cu prevederile art. 193 alin. (3), (31) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează acțiunile în contencios administrativ și cererile de recurs în complete din 3 judecători. În scopul uniformizării practicii judecătorești,

completul din 3 judecători poate decide, prin vot unanim, ca recursul considerat admisibil să fie examinat de un complet din 5 judecători, iar completul din 5 judecători poate decide, prin vot unanim, ca recursul considerat admisibil să fie examinat de un complet din 9 judecători.

Conform art. 247 din Codul administrativ, recursul considerat admisibil se examinează fără înștiințarea și audierea participanților la proces, cu excepția recursului în care se invocă întemeiat art. 245¹ alin.(1) lit. b) și d). Completul poate decide și în alte cazuri invitarea participanților în ședință pentru a se pronunța cu privire la recursul considerat admisibil.

La caz, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție nu a considerat oportun de a cita participanții la proces pentru a se pronunța cu privire la problemele invocate în recurs, deoarece criticele recurentului, au fost expuse cu suficientă claritate.

Studiind materialele dosarului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră recursurile admisibile, respinge recursul depus Ghimp Dumitru, reprezentat de avocatul Corceac Sorin, admite recursul depus de Autoritatea Națională de Integritate, cu casarea parțială a deciziei instanței de apel și emiterea unei noi decizii în această parte, prin care se respinge pretenția lui Ghimp Dumitru împotriva Autorității Naționale de Integritate cu privire la anularea punctelor 2, 3 și 4 din Actul de constatare nr. 94/10 din 20 septembrie 2019, din considerentele ce urmează.

Conform art. 248 alin. (1) lit. b) din Codul administrativ, în urma examinării recursului, Curtea Supremă de Justiție adoptă una dintre următoarele decizii: admite recursul, casează integral sau parțial hotărârea și/sau decizia și adoptă o nouă decizie.

În conformitate cu art. 194 alin. (2) din Codul administrativ, în procedura de examinare a cererilor de recurs, hotărârile și deciziile contestate se examinează din oficiu în privința existenței greșelilor procedurale și aplicării corecte a dreptului material.

Aplicabile litigiului sunt și prevederile art. 244 alin. (2) coroborat cu art. 231 alin. (2) din Codul administrativ, care reglementează că, pentru procedura de recurs se aplică corespunzător prevederile cap. III din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva. Pentru procedura în apel se aplică corespunzător prevederile cap. II din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva.

La acest capitol, se rețin și dispozițiile art. 22 alin. (1) coroborat cu art. 219 alin. (1) din Codul administrativ, care stipulează că, instanța de judecată este obligată să cerceteze starea de fapt din oficiu în baza tuturor probelor legal admisibile, nefiind legată nici de declarațiile făcute, nici de cererile de solicitare a probelor înaintate de participanți.

Prin prisma alin. (2) și (3) al aceluiași articol, (2) instanța de judecată depune eforturi pentru înlăturarea greșelilor de formă, explicarea cererilor neclare, depunerea corectă a cererilor, completarea datelor incomplete și pentru depunerea tuturor declarațiilor necesare constatării și aprecierii stării de fapt. Instanța de judecată indică asupra aspectelor de fapt și de drept ale litigiului care nu au fost discutate de participanții la proces. Instanța de judecată nu are dreptul să depășească limitele pretențiilor din acțiune, însă, totodată, nu este legată de textul cererilor formulate de participanții la proces.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că unul dintre principiile procedurii de contencios administrativ potrivit art. 36 din Codul administrativ, constituie principiul supremației dreptului, care prevede că instanța de judecată competentă să soluționeze acțiunile în contencios administrativ este obligată să

respecte principiul supremației dreptului, în conformitate cu care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui sunt considerate valori supreme și sunt garantate de stat. Instanțele de judecată competente aplică principiul supremației dreptului cu luarea în considerare a jurisprudenței Curții Europene pentru Drepturile Omului.

Conform jurisprudenței Curții Europene pentru Drepturile Omului instanța de judecată, potrivit regulilor unui proces echitabil pornind de la aprecierea rolului determinant al concluziilor sale, are obligația să examineze efectiv problemele esențiale care îi sunt supuse aprecierii (cauza Hirro Balani c. Spaniei, nr.18064/91 din 09 decembrie 1994 §27).

Recapitulând esența litigiului, instanța de recurs reține următoarea stare de fapt:

La 01 aprilie 2020 în cadrul Autorității Naționale de Integritate a fost înregistrată scrisoarea Cancelariei de Stat, prin care a comunicat că, remite sesizarea Primarului satului Colonița, Angela Zaporojan, cu privire la constatarea conflictului de interese la adoptarea deciziei Consiliului s. Colonița nr. 8/1 din 24 noiembrie 2017, înregistrată la Oficiul teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat cu nr. 1306/OT4-283 din 04 decembrie 2017, prin care s-a comunicat că, atât la includerea pe ordinea de zi la consiliu a chestiunii cât și la adoptarea deciziei a participat la votare și a votat ”pro”, consilierul Dumitru Ghimp, deși nu avea dreptul de a participa la examinarea și votarea chestiunii date, deoarece este frate cu petiționara Barbușoș Mariana și frate cu Viorel Ghimp - reprezentantul prin procură a celui de-al doilea petiționar Lilian Darii (f.d. 1-4, dos. administrativ).

La 13 mai 2019, Inspectorul de integritate, Crețu Ion, a emis procesul-verbal de inițiere a controlului nr. 100/10, prin care a dispus inițierea controlului privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese de către Ghimp Dumitru, consilier local s. Colonița, mun. Chișinău și, informarea ultimului despre inițierea în privința sa a controlului privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese și despre drepturile prevăzute în art. 33 din Legea nr. 132/2016 (f.d. 6-7, dos. administrativ).

Prin scrisoarea nr. 04-10/872 din 14 mai 2019, Inspectorul de integritate, Ion Crețu, a solicitat Comisiei Electorale Centrale, comunicarea în termen de 15 zile de la recepționarea solicitării, dacă Ghimp Dumitru, a exercitat sau exercită mandatul de ales local (f.d. 38, dos. administrativ).

Prin scrisoarea nr. 04-10/870 din 14 mai 2019, Inspectorul de integritate, Crețu Ion, a solicitat Primăriei s. Colonița, mun. Chișinău, comunicarea în termen de 15 zile de la recepționarea prezentei solicitări, dacă:

- Ghimp Dumitru, este până în prezent consilier local al s. Colonița, mun. Chișinău;
- Ghimp Dumitru a participat la includerea chestiunii pe ordinea de zi cât și la luarea deciziilor în cadrul Consiliului s. Colonița, mun. Chișinău, în privința Marianeii Barbușoș (în caz afirmativ cu anexarea actelor confirmative, copia deciziei, procesul verbal al ședinței cu numirea nominală a consilierilor la votare etc);
- Ghimp Dumitru a întreprins careva măsuri de a se abține și a sesiza în modul stabilit de legislație în momentul cât a fost chestionat să rezolve o cerere/demers a Marianeii Barbușoș (sora lui Dumitru Ghimp) (f.d. 52, dos. administrativ).

La 21 mai 2019, Comisia Electorală Centrală, a expediat scrisoarea nr. CEC8/625, înregistrată în cancelaria Autorității Naționale de Integritate cu nr. 1535, prin care a comunicat că, Dumitru Ghimp deține în prezent mandatul de consilier în Consiliul sătesc Colonița, mun. Chișinău, fiind validat prin hotărârea din 23 iunie 2015 a Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana (f.d. 39, dos. administrativ).

Prin scrisoarea nr. 02/1-24-112, înregistrată în cancelaria Autorității Naționale de Integritate cu nr. 1680, Consiliul sătesc Colonița, mun. Chișinău, a comunicat inspectorului de integritate, Crețu Ion, că Ghimp Dumitru la moment este consilier în Consiliul sătesc Colonița; a participat la includerea pe ordinea de zi și adoptarea deciziilor în cadrul ședinței Consiliului sătesc Colonița din 24 noiembrie 2017 pe chestiunea cu privire la cererea prealabilă repetată depusă de Mariana Barbuș și Lilian Darii; a votat „pro” atât pentru includerea pe ordinea de zi a chestiunii sus indicate cât și a votat „pro” pentru decizia adoptată, care în esență o favorizează pe Barbuș Mariana (sora lui Dumitru Ghimp); nu a sesizat despre existența conflictului de interese pe chestiunea sus indicată, a participat la adoptarea deciziei Consiliului sătesc Colonița nr. 8/1 din 24 noiembrie 2017 prin care a fost soluționată o cerere a Mariane Barbuș (f.d. 43, dos. administrativ).

La 25 iulie 2019, contra semnătură Ghimp Dumitru, a fost informat repetat, despre inițierea în temeiul prevederilor art. 19 lit. b), art. 28 alin. (1) și art. 31 alin. (1) din Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, în privința sa, a procedurii de control privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese. Totodată a fost informat și despre drepturile persoanei supuse controlului prevăzute la art. 33 din Legea 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate. Or scrisorile de informare expediate anterior nu au fost recepționate de către Dumitru Ghimp, și anume, scrisorile nr. 04-10/871 din 14 mai 2019, nr. 04- 10/1123 din 17 iunie 2019, nr. 04-10/1236 din 28 iunie 2019, nr. 04-10/1399 din 11 iulie 2019 (f.d. 9-25, dos. administrativ).

La 12 august 2019, prin notificarea nr. 04-10/1693 recepționată de către Ghimp Dumitru la data de 14 august 2019, în conformitate cu art. 37 alin. (3) din Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, Ghimp Dumitru a fost invitat la sediul Autorității Naționale de Integritate, pentru a-și prezenta punctul de vedere (în scris) sau prin orice alt mijloc care confirmă informarea, asupra eventualei încălcări a regimului juridic al conflictelor de interese, ce formează obiectul controlului. Totodată, solicitându-i-se expunerea punctului de vedere, dacă fiind subiect al declarării, a declarat sau nu conflictele de interese reale, care au apărut în momentul participării la luarea deciziei Consiliului local s. Colonița, mun. Chișinău nr. 8/1 din 24 noiembrie 2017, chestiune în care era vizată sora sa, Mariana Barbuș (f.d. 128-129, dos. administrativ).

În rezultatul examinării înscrisurilor administrate în cursul procedurii de control, la 20 septembrie 2019, inspectorul de integritate Ion Crețu a emis actul de constatare nr. 94/10, prin care a decis:

1. S-a constatat că Ghimp Dumitru, consilier local al s. Colonița, mun. Chișinău, nu a informat Autoritatea Națională de Integritate despre conflictul de interese real și nu l-a soluționat prin abținere, prin ce a admis consumarea conflictului de interese când a participat prin vot la includerea pe ordinea de zi și l-a adoptarea deciziei în cadrul Consiliului local al s. Colonița, mun. Chișinău, decizie în privința persoanei apropiate – sora-sa, Barbuș Mariana.

2. Din data rămânerii definitive a actului de constatare ori din data rămânerii definitive și irevocabile a hotărârii judecătorești prin care se confirmă existența conflictului de interese se sesizează Comisia Electorală Centrale în vederea încetării înainte de termen și ridicării mandatului de consilier local din s. Colonița, mun. Chișinău al lui Ghimp Dumitru.

3. S-a decăzut Ghimp Dumitru din dreptul de a exercita funcții publice și funcții de demnitate publică, inclusiv funcția (mandat) de consilier, pe o perioadă de 3 ani, din data

rămânerii definitive a actului de constatare ori din data rămânerii definitive și irevocabile a hotărârii judecătorești prin care se confirmă existența conflictului de interese.

4. S-a înscris Ghimp Dumitru, după încetarea înainte de termen a mandatului de consilier local al s. Colonița, mun. Chișinău sau din data rămânerii definitive a actului de constatare ori din data rămânerii definitive și irevocabile a hotărârii judecătorești prin care se confirmă existența conflictului de interese, în Registrul de stat al persoanelor care au interdicție de a ocupa o funcție publică sau de demnitate publică.

5. S-a adus la cunoștința lui Ghimp Dumitru actul de constatare și s-a informat despre dreptul de a-l contesta în termen de 15 zile de la primirea acestuia, în instanța de contencios (f. d. 148-152, dos. administrativ).

Prin scrisoarea nr. 04-10/2166 din 20 septembrie 2019 și ulterior expediată repetat cu nr. 04/-10/2541 din 15 octombrie 2019, în adresa lui Dumitru Ghimp a fost remis Actul de constatare nr. 94/10 din 20 septembrie 2019, fiind recepționat de către destinatar în data de 17 octombrie 2019, fapt confirmat prin semnătura aplicată pe avizul de recepție anexat la materialele cauzei (f.d. 146-147, dos. administrativ).

Nefiind de acord cu actul de constatare, Ghimp Dumitru a depus prezenta acțiune în instanța de contencios administrativ, pledând în fața instanței asupra ilegalității actului, invocând lipsa existenței conflictului de interese.

Prima instanță, judecând cauza în fond a ajuns la concluzia respingerii ca neîntemeiată a cererii de chemare în judecată depusă de Ghimp Dumitru împotriva Autorității Naționale de Integritate a Republicii Moldova, persoane terțe Oficiul Teritorial Centru al Cancelariei de Stat și Primarul s. Colonița, Angela Zaporojan, cu privire la anularea actului administrativ.

Curtea de Apel Chișinău fiind investită cu judecarea cauzei în ordine de apel, a ajuns la concluzia admiterii apelului declarat, de a casa hotărârea din 17 februarie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani și a emite o hotărâre nouă prin care s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de Ghimp Dumitru împotriva Autorității Naționale de Integritate, cu privire la anularea actului administrativ, cu anularea pct. pct. 2, 3 și 4 din actul de constatare nr. 94/10 din 20 septembrie 2019, emis de către Autoritatea Națională de Integritate în privința lui Ghimp Dumitru.

Verificând legalitatea deciziei atacate prin prisma argumentelor invocate în recursuri, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că soluția instanței de apel cu privire la admiterea pretenției privind anularea punctelor 2, 3 și 4 din Actul de constatare nr. 94/10 din 20 septembrie 2019, este greșită, emisă cu aplicarea eronată a normelor de drept material.

Potrivit art. 244 alin. (2) în coroborare cu art. 231 alin. (2) din Codul administrativ și art. 219 alin. (3) din Codul administrativ, instanța de judecată nu are dreptul să depășească limitele pretențiilor din acțiune, însă, totodată, nu este legată de textul cererilor formulate de participanții la proces.

Ținând cont de conjunctura circumstanțelor de fapt și a normelor precitate, întru respectarea limitelor judecării recursului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție decelează că obiect al prezentei proceduri de recurs inițiate la cererea de recurs depusă de Autoritatea Națională de Integritate și recursul depus de Ghimp Dumitru reprezentat de avocatul Corceac Sorin, constituie actul de constatare nr. 94/10 din 20 septembrie 2019, întocmit în privința lui Ghimp Dumitru de către Autoritatea Națională de Integritate.

Verificând legalitatea și temeinicia deciziei instanțe de apel, în partea contestată, în raport cu prevederile aplicabile la caz și criticile aduse în recurs, Completul de judecată

al Curții Supreme de Justiție constată că instanța de apel a interpretat eronat normele de drept material și a dat o apreciere greșită materialului probator anexat la dosar, fapt ce a dus la adoptarea soluției neîntemeiate de admitere a pretențiilor lui Ghimp Dumitru împotriva Autorității Naționale de Integritate cu privire la anularea punctelor 2, 3 și 4 din actul de constatare nr. 94/10 din 20 septembrie 2019.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reiterează că potrivit pct. 1 din actul de constatare nr. 94/10 din 20 septembrie 2019, al Autorității Naționale de Integritate a fost stabilit că Ghimp Dumitru, consilier local al s. Colonita, mun. Chișinău, nu a informat Autoritatea Națională de Integritate despre conflictul de interese real și nu l-a soluționat prin abținere, prin ce a admis consumarea conflictului de interese când a participat prin vot la includerea pe ordinea de zi și l-a adoptarea deciziei în cadrul Consiliului local al s. Colonita, mun. Chișinău, ce vizează persoana apropiată, sora-sa, Barbuș Mariana.

La caz, instanța de recurs consideră relevant faptul că deși pct.1 a fost contestat cu apel de către reclamantul Ghimp Dumitru, prin decizia Curții de Apel Chișinău s-a respins ca neîntemeiată pretenția respectivă, fiind constată existența reală a unui conflict de interese la emiterea/adoptarea actului administrativ.

Prin urmare, instanța de recurs constată că Ghimp Dumitru, exercitând funcția de consilier local al s. Colonita, mun. Chișinău, nu a informat Autoritatea Națională de Integritate despre conflictul de interese real și nu l-a soluționat prin abținere, prin ce a admis consumarea conflictului de interese când a participat prin vot la includerea pe ordinea de zi și l-a adoptarea deciziei în cadrul Consiliului local al s. Colonita, mun. Chișinău, decizie în privința persoanei apropiate – sora-sa, Mariana Barbuș.

Subsecvent, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție, apreciază ca fiind neîntemeiat argumentul recurentului Ghimp Dumitru, reprezentat de avocatul Corceac Sorin, privind lipsa conflictului de interese, deoarece prin acțiunile lui Ghimp Dumitru a urmărit în esență restabilirea ordinii și legalității juridice, în sensul executării deciziei Curții de Apel Chișinău 3a-1006/14 din 22 octombrie 2014, prin care vădit s-a încălcat actul judecătoresc menționat, or, subiectul controlului, în procesul îndeplinirii atribuțiilor de serviciu, este obligat să evite conflictele de interese, astfel fiind cel dintâi responsabil pentru a da apreciere justă situației și de a întreprinde acțiunile ce sunt prescrise prin lege, respectiv restabilirea ordinii și legalității juridice urmau să fie făcute fără a încălca prevederile legii.

Or, potrivit art. 11 din Legea nr. 132 din 17 iunie 2016 privind declararea averii și a intereselor personale, în procesul îndeplinirii atribuțiilor lor de serviciu, subiecții declarării sînt obligați să respecte următoarele principii generale de evitare a conflictelor de interese: a) servirea interesului public cu imparțialitate și obiectivitate; b) asigurarea transparenței și a controlului public al activității; c) responsabilitatea individuală și exemplul personal.

Mai mult, în conformitate cu art. 12 alin. (4), lit. (a) și (b) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale, Ghimp Dumitru, deținând mandatul de consilier al consiliului local s. Colonita, mun. Chișinău, era obligat să informeze șeful ierarhic superior sau organul ierarhic superior imediat, dar nu mai târziu de 3 zile de la data constatării, despre conflictul de interese în care se află și să nu rezolve cererea/demersul, să nu emită actul administrativ, să nu încheie, direct sau prin intermediul unei persoane terțe, actul juridic, să nu ia sau să nu participe la luarea deciziei în exercitarea mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică pînă la soluționarea conflictului de interese.

Totodată, potrivit art. 12 alin. (5) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale, informarea despre apariția conflictului de interese real se va face pînă la soluționarea cererii/demersului, emiterea actului administrativ, încheierea, directă sau prin intermediul unei persoane terțe, a actului juridic, participarea la luarea deciziei sau luarea deciziei și va lua forma unei declarații scrise ce trebuie să conțină date despre natura conflictului de interese; despre modul în care acesta influențează sau poate influența îndeplinirea imparțială și obiectivă a mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică”.

Conform art. 12 alin. (7) din Legea nr. 133/2016, prevede că: [...] consilierii locali, sunt obligați să informeze Autoritatea Națională de Integritate imediat, dar nu mai târziu de 3 zile de la data constatării, despre orice situație de conflict de interese real în care se află, în modul stabilit la alin. (5).

În conformitate cu art. 12 alin.(10) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale, conflictul de interese consumat reprezintă fapta subiectului declarării de rezolvare a unei cereri/unui demers, de emitere a unui act administrativ, de încheiere directă sau prin intermediul unei persoane terțe a unui act juridic, de luare sau de participare la luarea unei decizii în exercitarea mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică cu încălcarea prevederilor alin. (4) și (7).

Subsecvent, potrivit art. 14 alin. (1-3) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale, soluționarea unui conflict de interese real se face prin examinarea situației de conflict și prin determinarea și aplicarea opțiunii pentru soluționarea conflictului. Conflictul de interese real se soluționează de către subiectul declarării, conducătorul organizației publice, Autoritatea Națională de Integritate sau Consiliul de Integritate, după caz. Până la soluționarea conflictului de interese real, subiectului declarării, îi este interzisă întreprinderea oricărei acțiuni pe cauza dată, cu excepția abținerii.

Iar, art. 14 alin. (4) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale, prevede că, subiectul declarării, poate soluționa conflictul de interese real în care se află prin abținerea de la rezolvarea cererii/demersului, de la emiterea/adoptarea actului administrativ, de la încheierea actului juridic, de la participarea la luarea unei decizii sau luarea deciziei/votare, informând toate părțile vizate de decizia respectivă în privința măsurilor luate pentru a proteja corectitudinea procesului de luare a deciziilor.

Astfel, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție conchide că, conform extrasului din Registrul informațional de management a documentelor electronice al Autorității Naționale de Integritate și Registrul declarațiilor privind conflictele de interese al Autorității Naționale de Integritate, Ghimp Dumitru, consilier local al s. Colonița, mun. Chișinău nu s-a adresat Autorității Naționale de Integritate cu informarea despre conflictul de interese real în care se afla și solicitarea soluționării acestuia.

La acest capitol, instanța de recurs evidențiază că, Ghimp Dumitru, consilier local al s. Colonița, mun. Chișinău, prin neinformarea, nesoluționarea în termenul și modul stabilit a conflictului de interese real și prin luarea deciziei sau de participarea la luarea unei decizii în care are interese personale sau care vizează persoane ce îi sînt apropiate (Barbușoș Mariana, sora lui Ghimp Dumitru) și care influențează sau pot influența exercitarea imparțială și obiectivă a mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică cu încălcarea prevederilor art. 12 alin.(4), (5) și (7) și art. 14 alin. (3) și (4) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale, a încălcat regimul juridic al conflictelor de interese.

Conform art. 23 alin. (4), (7) și (8) din Legea privind declararea averii și a intereselor personale nr. 133 din 17 iunie 2016, în redacția în vigoare la data emiterii actului contestat, fapta subiectului declarării în privința căruia s-a constatat că acesta a soluționat o cerere/un demers, a emis sau a adoptat un act administrativ, a încheiat, direct sau prin intermediul unei persoane terțe, un act juridic, a luat o decizie sau a participat la luarea unei decizii cu încălcarea dispozițiilor legale privind conflictul de interese constituie temei pentru răspunderea contravențională sau penală și pentru revocarea, destituirea sau, după caz, încetarea mandatului, a raporturilor de muncă ori de serviciu ale subiectului în cauză.

În cazul în care persoana nu mai ocupă o funcție publică sau de demnitate publică la data constatării averii nejustificate, a stării de incompatibilitate ori a conflictului de interese, interdicția de 3 ani se aplică potrivit legii, de la data la care a rămas definitiv actul de constatare sau, respectiv, a rămas definitivă și irevocabilă hotărârea judecătorească prin care se confirmă existența averii nejustificate, a stării de incompatibilitate ori a conflictului de interese.

Autoritatea Națională de Integritate ține Registrul de stat al persoanelor care au interdicție de a ocupa o funcție publică sau de demnitate publică, care este publicat pe pagina web oficială a Autorității.

În conexiunea circumstanțelor expuse cu normele legale citate supra, instanța de recurs notează că instanța ierarhic inferioară constatând încălcarea regimului conflictelor de interese, prin nedeclararea și nesoluționarea conflictelor de interese de către Ghimp Dumitru, și respectiv legalitatea punctului 1 din actul de constatare nr. 94/10 din 20 septembrie 2019, neîntemeiat a anulat punctele 2, 3 și 4 din actul de constatare menționat.

Astfel, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție conchide că instanța de apel greșit a concluzionat că măsurile aplicate de inspectorul de integritate și indicate la punctele 2, 3 și 4 din actul de constatare nr. 94/10 din 20 septembrie 2019 urmau a fi verificate prin prisma principiului proporționalității.

La acest capitol, instanța de recurs evidențiază că, conform art. 39 alin. (1)-(3) din Legea nr. 132 din 17 iunie 2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate în redacția în vigoare la data emiterii actului contestat, în cazul în care se constată nedeclararea sau nesoluționarea unui conflict de interese, inspectorul de integritate încheie un proces-verbal cu privire la contravenție și îl trimite instanței judecătorești spre examinare conform procedurii stabilite de Codul contravențional al Republicii Moldova.

Din momentul în care actul de constatare a încălcării regimului juridic al conflictului de interese rămâne definitiv, Autoritatea sesizează în termen de cel mult 5 zile, conducerea organizației publice sau a autorității responsabile de numirea în funcție a subiectului declarării în vederea declanșării procedurii disciplinare sau, după caz, în vederea încetării mandatului, a raporturilor de muncă sau de serviciu ale persoanei care a emis/adoptat actul administrativ sau a încheiat, direct ori prin persoane terțe, actul juridic, sau a luat ori a participat la luarea unei decizii cu încălcarea dispozițiilor legale privind conflictul de interese.

Sanțiunea disciplinară poate fi aplicată după rămânerea definitivă a actului de constatare, în condițiile legilor speciale care reglementează răspunderea disciplinară.

Iar, art. 39 alin. (1)-(3) din Legea nr. 132 din 17 iunie 2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate în redacția în vigoare după emiterii actului contestat (aplicat greșit de către instanța de apel), prevede că, în cazul în care se constată nedeclararea sau

nesoluționarea unui conflict de interese ori încălcarea regimului juridic al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor, inspectorul de integritate:

a) încheie un proces-verbal cu privire la contravenție și aplică sancțiunea contravențională. Termenul de prescripție a răspunderii contravenționale nu se aplică;

b) după caz, emite un act de constatare în care solicită încetarea mandatului, a raporturilor de muncă sau de serviciu ale subiectului declarării și aplică pentru acesta interdicția de a ocupa o funcție publică sau de demnitate publică.

Inspectorul de integritate decide dacă dispune măsurile menționate la alin. (1) lit. b) în funcție de gradul de vinovăție al subiectului declarării, de natura abaterii, de numărul și durata abaterilor, de comiterea unor abateri similare anterior, de prejudiciul adus interesului public și de funcția publică deținută.

Dacă actul de constatare rămâne definitiv, Autoritatea sesizează, în termen de cel mult 5 zile, conducerea organizației publice sau a autorității responsabile de numirea în funcție a subiectului declarării în vederea încetării mandatului, a raporturilor de muncă sau de serviciu ale acestuia.

În interpretarea corectă a normelor precitate, instanța de recurs consideră necesar să evidențieze că prin modificările operate prin Legea nr. 130 din 07 octombrie 2021 inspectorul de integritate a fost investit de legiuitor cu dreptul discreționar care i-ar permite aplicarea anumitor măsuri în cazul în care se constată nedeclararea sau nesoluționarea unui conflict de interese. Însă, la caz sunt aplicabile prevederile până la modificări, or, actul de constatare a fost adoptat la 20 septembrie 2019.

Prin urmare, instanța de recurs constată că inspectorul de integritate întemeiat a ajuns la concluzia de a-l decădea, pe Ghimp Dumitru, din dreptul de a exercita o funcție publică sau o funcție de demnitate publică, pe o perioadă de 3 (trei) ani din data rămânerii definitive a actului de constatare ori din data rămânerii definitive și irevocabile a hotărârii judecătorești prin care se confirmă existența conflictului de interese, precum și înscrierea lui Ghimp Dumitru în Registrul de stat al persoanelor care au interdicție de a ocupa o funcție publică sau de demnitate publică, din data rămânerii definitive a actului de constatare ori din data rămânerii definitive și irevocabile a hotărârii judecătorești prin care se confirmă existența conflictului de interese.

Astfel, prevederile legale criticate reprezintă măsuri necesare pentru asigurarea transparenței în exercitarea funcțiilor publice și, mai mult, au ca scop garantarea exercitării cu imparțialitate a funcțiilor publice.

La caz, este cert că la aplicarea măsurilor restrictive față de Ghimp Dumitru, în calitate de consilier local al s. Colonița, mun. Chișinău, la punctele 2, 3 și 4 din actul de constatare nr. 94/10 din 20 septembrie 2019, Autoritatea Națională de Integritate a respectat procedura de emitere a actului administrativ, actul este emis de către un organ competent și în corespundere cu normele legii materiale aplicabile speței, instanța de recurs nu a constatat admiterea a careva abateri la emiterea actului administrativ individual defavorabil emis în privința reclamantului de către Autoritatea Națională de Integritate, legalitatea pct. 2, 3 și 4 din actul de constatare nefiind pusă la îndoială, iar contrariul nu a fost demonstrat în cadrul examinării cauzei.

Sintetizând cele reliefate supra instanța de recurs constată netemeinicia pretențiilor lui Ghimp Dumitru cu privire la anularea punctelor 2, 3 și 4 din actul de constatare nr.94/10 din 20 septembrie 2019, prin urmare netemeinicia deciziei instanței de apel în partea admiterii acestor pretenții.

Pentru motivele expuse, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul depus Ghimp Dumitru, reprezentat de avocatul

Corceac Sorin, admite recursul depus de Autoritatea Națională de Integritate, de a casa parțial decizia din 01 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău în partea admiterii acțiunii lui Ghimp Dumitru și anulării punctelor 2, 3 și 4 din actul de constatare nr. 94/10 din 20 septembrie 2019, întocmit în privința lui Ghimp Dumitru de către Autoritatea Națională de Integritate, cu emiterea în această parte a unei noi decizii de respingere a pretențiilor lui Ghimp Dumitru împotriva Autorității Naționale de Integritate cu privire la anularea pct. 2, 3 și 4 din actul de constatare nr. 94/10 din 20 septembrie 2019.

În conformitate cu art. 248 alin. (1) lit. a), b) și art. 248 alin. (2) din Codul administrativ, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se respinge recursul depus Ghimp Dumitru, reprezentat de avocatul Corceac Sorin.

Se admite recursul depus de Autoritatea Națională de Integritate.

Se casează parțial decizia din 01 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău, în cauza de contencios administrativ intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Ghimp Dumitru împotriva Autorității Naționale de Integritate, persoane terțe Oficiul Teritorial Centru al Cancelariei de Stat și Primarul s. Colonița, Angela Zaporojan, cu privire la anularea actului administrativ, și anume în partea admiterii parțiale a acțiunii înaintate de Ghimp Dumitru și anulării punctelor 2, 3 și 4 din actul de constatare nr. 94/10 din 20 septembrie 2019, întocmit în privința lui Ghimp Dumitru de către Autoritatea Națională de Integritate, și în această parte se emite o decizie nouă prin care:

Se resping ca neîntemeiate pretențiile lui Ghimp Dumitru împotriva Autorității Naționale de Integritate cu privire la anularea punctelor 2, 3 și 4 din actul de constatare nr. 94/10 din 20 septembrie 2019, întocmit în privința lui Ghimp Dumitru de către Autoritatea Națională de Integritate.

Decizia este irevocabilă

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

judecători

Diana Stănilă

Ion Malanciuc